

Ekim 2012

Bu bilgi notunun kapsamı nihai değildir ve AİHM için bağlayıcılığı yoktur

“Dublin” davaları

“Dublin” Topluluk hukuku

(Dublin Sistemi (Dublin Sözleşmesi ve Dublin II Tüzüğü) Avrupa Birliğine Üye Devletlerden birinin egemenlik alanında bir üçüncü ülke vatandaşı tarafından yapılan sığınma başvurusunu inceleme sorumluluğunun hangi Üye Devlete ait olduğunu belirlenmesine hizmet eder.)¹

Avrupa Birliği mevzuatı internet sitesinde yer alan “*Europa*” üzerine [Dublin II Tüzüğü](#) sayfasına müracaat ediniz. Aşağıdaki metin bu sayfadan alınmıştır:

Dublin Tüzüğü uyarınca, Üye Devletler kendi egemenlik alanında yapılan sığınma başvurusunu incelemekten nesnel ve hiyerarşik kriterler temelinde hangi Üye Devletin sorumlu olduğunu dair değerlendirmek zorundadırlar. Bu sistemin amacı “eşzamanlı veya birbirini ardına yapılmış mükerrer iltica taleplerini (asylum shopping)” önlemek ve ayrıca her iltica başvurusunun yalnızca tek bir Üye Devlet tarafından işleme konmasını sağlamaktır.

Tüzükteki kriterler gereğince başka bir Üye Devletin sorumlu kılındığı hallerde, söz konusu Devletten sığınmacının sorumluluğunu üstlenmesi ve başvurusunu incelemesi istenir. Şayet bu şekilde istekte bulunulan Üye Devlet bu sorumluluğu kabul ederse, ilk Üye Devlet sığınmacıyı bu Üye Devlete nakletmelidir.

Şayet bu şekilde istekte bulunulan Üye Devlet bu sorumluluğu kabul ederse, ilk Üye Devlet sığınmacıyı bu Üye Devlete nakletmelidir)

“Dublin” mevzuatı kapsamında geri gönderme halinde kötü muamele² riski

- [T.I. – Birleşik Krallık Davası](#): Sri Lanka vatandaşı olan başvuran, Almanya’dan ayrılarak Birleşik Krallık’a iltica başvurusunda bulunmuştur.

¹ Sistem Norveç, İzlanda ve İsviçre’yi kapsayacak biçimde genişletilmiştir.

² Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 3. Maddesi.

Birleşik Krallık, Dublin II Tüzüğü gereğince Almanya'dan başvuranın iltica talebini inceleme sorumluluğunu üstlenmesini talep etmiştir. Başvuran Alman makamlarının kendisini Sri Lanka'ya iade etmesinden korkmakta, Sri Lanka'da güvenlik güçlerinin, LTTE'nin³ ve Hükümet yanlısı Tamil aktivist örgütlerinin elinde 3. Maddeye aykırı muamele göreceği konusunda gerçek bir risk bulunduğunu iddia etmekteydi. Başvuran, Sri Lanka'da LTTE'nin kötü muamelesine uğradığını ve evini terk etmek zorunda kaldığını ileri sürmekteydi. Bunun yanısıra, Tamil Kaplanı olduğu şüphesiyle Colombo'da üç ay tutsak tutularak güvenlik güçlerinin işkencesine maruz kaldığını iddia etmekteydi. Başvuru **kabul edilemez** ilan edilmiştir (07.03.2000 tarihli karar): AİHM Almanya'nın başvuranı 3. Madde hilafına Sri Lanka'ya iade edeceği yönünde gerçek bir risk olmadığını kaydetmiştir.⁴

- [K.R.S. – Birleşik Krallık Davası](#): İran vatandaşı olan başvuran, Yunanistan üzerinden Birleşik Krallık'a giriş yapmıştır. Britanya makamları Dublin II Tüzüğü gereğince Yunanistan'dan başvuranın iltica talebini inceleme sorumluluğunu üstlenmesini talep etmiş, Yunanistan da bu talebi kabul etmiştir. Başvuran, Yunanistan'daki sığınmacıların durumu nedeniyle Birleşik Krallık'tan Yunanistan'a gönderilmesinin 3. Maddeye aykırı olacağını iddia etmekteydi. Başvuru **kabul edilemez** ilan edilmiştir (02.12.2008 tarihli karar): “Aksine bir kanıt temin edilmedikçe, Yunanistan'ın iade edilen kimselerle ilgili yükümlülüklerini yerine getirileceği varsayılmalıdır.” AİHM ayrıca Yunanistan'ın İran'a hiç kimseyi iade etmediğini kaydetmiştir.
- [M.S.S – Belçika ve Fransa Davası](#):
21.01.2011
Dava, bir sığınmacının Belçika makamlarınca Dublin II Tüzüğü'nün uygulanması suretiyle Yunanistan'a sınır dışı edilmesi ile ilgili idi. AİHM 2 Temmuz 2009 tarihinde, AİHM'de süreç devam ederken başvuranın Afganistan'a iade edilmemesi amacıyla Yunanistan'a karşı AİHM İçtüzüğü'nün 39. Maddesinin uygulanmasına karar vermiştir.

AİHM:

Başvuranın Yunanistan'da tutulduğu şartlar nedeniyle **Yunanistan'ın 3. Maddeyi** (insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya ceza yasağı)) **ihlal ettiğine** hükmetmiştir.

Başvuranın durumunda sığınma usulündeki eksiklikler nedeniyle **3. Madde ile bağlantılı olarak 13. Maddenin** (etkili başvuru hakkı) **Yunanistan tarafından ihlal edildiğine** karar vermiştir.

³ Bağimsızlık için silahlı çatışma yürüten bir Tamil Örgütü.

⁴ AİHM kararında başvuranın bir ara ülkeye sınır dışı edilmesinin, Birleşik Krallık'ın başvuranın sınır dışı kararı nedeniyle 3. Maddeye aykırı muameleye maruz kalmamasını sağlama sorumluluğunu etkilemediğini kaydetmiştir.

Başvurayı Yunanistan’daki iltica usulündeki eksikliklerle bağlantılı risklere ve 3. Maddeye aykırı tutulma ve yaşama şartlarına maruz bıraktığı gerekçesiyle **Belçika’nın 3. Maddeyi ihlal ettiğine** hükmetmiştir.

Başvuranın sınırdışı kararına karşı kullanabileceği etkili bir başvuru yolu bulunmaması nedeniyle **Belçika’nın 3. Maddeyle bağlantılı olarak 13. Maddeyi ihlal ettiğine** hükmetmiştir.

Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD) [Büyük Dairesinin 21 Aralık 2011 tarihli bir kararı](#)nda AİHM’ninkine benzer bir tutum benimsenmiş ve *M.S.S – Belçika ve Yunanistan* davasına açıkça atıfta bulunulmuştur (özellikle bkz. ABAD kararının 88-91. paragrafları).

46. Madde: (Kararların bağlayıcılığı ve infazı): Yunanistan gecikmeksizin başvuranın iltica talebinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin gerekliliklerini karşılayıp karşılamadığını esas bakımından incelemekle ve inceleme devam ettiği sırada başvuranı sınırdışı etmemekle yükümlü idi.

AİHM’de derdest “Dublin” davaları

Halihazırda AİHM’de sığınmacılara karşı “Dublin” Topluluk hukukunun uygulanmasına dair yaklaşık 90 dava bulunmaktadır. Bu başvuruların çoğu Hollanda, Finlandiya, Birleşik Krallık ve Fransa aleyhinedir.

Geçici Tedbirler

Davaların çoğunda başvuranlar geçici tedbir (**AİHM İçtüzüğü’nün 39. Maddesi**) uygulanmasını talep etmişlerdir.

Geçici tedbirler, **AİHM’deki usulün bir parçası olarak** uygulanmaktadır. Bu tedbirler, dava AİHM’de görülürken uygulanmakta olup AİHM’nin sonunda kabul edilebilirlik/esas hakkında nasıl bir karar vereceğini göstermez. Geçici tedbir genellikle ilgilinin başvurusu incelenirken sınırdışı kararının yürütmesinin durdurulması biçiminde uygulanmaktadır (ancak, AİHM başvuranın durumunu takip eder ve dava incelenirken bu tedbiri kaldırabilir).

[Sınırdışı ve İade Uygulamaları](#) başlıklı Bilgi Notunda Geçici tedbirlerle ilgili daha fazla bilgi bulunabilir.

Basın İrtibat: Céline Menu-Lange
+33 (0)3 90 21 42 08

(Bu bilgi notunun Türkçe çevirisi, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı’nın katkılarıyla hazırlanmıştır.)